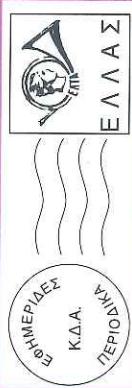

ΔΡΑΣΗ

ΥΓΕΙΝΗ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
for OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY – PROTECTION OF THE ENVIRONMENT

• ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΤΕΥΧΟΣ 76 • 7ΟΣ ΧΡΟΝΟΣ • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1998
• MONTHLY EDITION • NR. 76 • 7th YEAR • OCTOBER 1998

το νέφος είναι εδώ

Η Αθήνα αλλά και άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας παρουσιάζουν προβλήματα αυτμοσφαιρικής ρύπανσης. Βέβαια η Αθήνα κρατάει τα σκήπτρα σε τιμές και σε συχνότητα εμφάνισης επεισοδίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης, ενώ τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει και η σύνθεση του νέφους.

Ετσι παρατηρείται μείωση κάποιων ρύπων ενώ ως ρύποι προτεραιότητας εμφανίζονται οι φωτοχημικοί.

Ειδικότερα:

- **Το διοξείδιο του θείου εμφανίζει τα τελευταία χρόνια σαφείς τάσεις μείωσης σε όλους στους σταθμούς μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης.**
- **Τα οιλικά αιωρούμενα σωματίδια κυμαίνονται σε υψηλές τιμές.**
- **Ο καπνός παρουσιάζει σαφή πτωτική τάση τη δεκαετία του '80 σε όλους τους σταθμούς, αλλά εξακολουθούν ενίστε να υπάρχουν υπερβάσεις των ορίων.**
- **Το μονοξείδιο του άνθρακα παρουσιάζει πτωτικές τάσεις ή σταθεροποίηση.**
- **Ο μόλυβδος εμφανίζει πτωτικές τάσεις λόγω της εισαγωγής της αμόλυβδης βενζίνης.**
- **Το διοξείδιο του αζώτου εμφανίζει τάσεις σταθεροποίησης αλλά υπάρχουν υπερβάσεις των θεσμοθετημένων ορίων, ενώ τα επίπεδα του ρύπου αυτού στην Αθήνα είναι από τα υψηλότερα στην Ευρώπη.**
- **Το ζόνη εμφανίζει επίσης τάσεις σταθεροποίησης αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν υπερβάσεις.**
- **Οι συγκεντρώσεις των**

πτητικών οργανικών ενώσεων (βενζόλιο, ξυλόλιο τολουσόλιο) στην Αθήνα είναι υψηλές και βρίσκονται ανάμεσα στις υψηλότερες που έχουν μετρηθεί σε διάφορες πόλεις του κόσμου.

Επιπτώσεις στην υγεία

Επιδημιολογικές μελέτες έχουν δείξει ότι οι σημαντικότερες επιπτώσεις στην υγεία συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- **Αύξηση των κρουσμάτων των αναπνευστικών και καρδιαγγειακών παθήσεων.**
- **Μείωση της αναπνευστικής ικανότητας των πνευμόνων.**
- **Βλάβες στις αναπνευστικές διόδους και τους πνεύμονες.**
- **Επιβάρυνση της λειτουργίας του καρδιαγγειακού συστήματος.**
- **Ερεθισμοί των ματιών και του δέρματος.**
- **Πονοκέφαλοι, ίλιγγοι, ζαλάδες.**
- **Νευρολογικές διαταραχές, δυσφορία.**
- **Συνεισφορά στην ανάπτυξη ασθενεών όπως το άσθμα, η βρογχίτις, το εμφύσημα και διάφορες μορφές καρκίνου.**

Ομάδες που εκτίθενται σε κίνδυνο λόγω της ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι:

Πρωτοβουλία του ΕΚΑ για τα δάση

Πρωτοβουλία για τη διάσωση των πρασίνων που απέμειναν μετά τις τελευταίες καταστροφικές πυρκαγιές στην Αττική και το ξαναζωντάνεμα των καμένων εκτάσεων αναλαμβάνει, το ΕΚΑ με τη στήριξη όλων των άμεσα εμπλεκόμενων φορέων οι οποίοι, ήδη, ανταποκρίθηκαν στη σχετική πρόσκληση του Εργαστούπαλληλικού Κέντρου της Αθήνας.

Η πρωτοβουλία ξεκινάει στις 21 Οκτωβρίου με την οργάνωση ευρείας σύσκεψης δλων των φορέων (ΤΕΕ, Ενώσεις υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος - Δασολόγων - Δασοκομάντος - Δασοφυλάκων - του ΓΕΩΤΕΕ, του ΕΜΠ κ.α.)

Στη σύσκεψη, στην οποία θα κληθούν να συμμετάσχουν και οι νέοι άρχοντες της Τοπικής και Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, θα ληφθούν αποφάσεις για μια οργανωμένη παρέμβαση που στόχο θα έχει όχι μόνο να αποτρέψει την καταπάτηση των καμένων αλλά και να ωθήσει την κυβέρνηση να διασύνει (με υπηρεσίες πρόληψης πυρκαγιών, συμβολικές αναδασώσεις κ.α.) τους πνέυμονες πρασίνου της Πρωτεύουσας.

Πηγές: ΥΠΕΧΩΔΕ, GREEN PEACE

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ:

Η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Αθήνα • Μέτρα πρόληψης των επιπτώσεων του μολύβδου στους εργάζομενους • Υγιεινή και Ασφάλεια στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις • Επικείμενες εκδηλώσεις.

IN THIS ISSUE:

Air pollution in Athens • Lead in the working environment - preventive measures • Health and Safety in the Small and Medium Size Enterprises (SME's) • Agenda of Forthcoming events.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΥΠΟΘΕΣΗ

μέτρα πρόληψης

των επιπτώσεων του μολύβδου στους εργαζόμενους

1. Μέτροπον του μολύβδου στο αέρα του χώρου εργασίας (έλεγχος του εργασιακού περιβάλλοντος)

Οι μετρήσεις για να είναι αντιπροσωπευτικές της έκθεσης των εργαζόμενων σε αερομεταφερόμενο μόλυβδο πρέπει να διενεργούνται με ατομικούς δειγματολήπτες και η ανάλυση των σωματιδίων που έχουν επικαθήσει πάνω στο φίλτρο, για τον προσδιορισό της συγκέντρωσης του μεταλλικού μολύβδου στο δείγμα του αέρα, πρέπει να γίνεται με φασματοφωτομετρία ατομικής απορρόφησης.

Αν οι μετρήσεις του μολύβδου στον αέρα υπερβαίνουν το όριο δράσης των 75 mg/m^3 , που υπολογίζεται σαν μέση χρονικά σταθμισμένη τιμή για οκτώρηημερήσια εργασία, οι εργοδότες έχουν την υποχρέωση να εφαρμόσουν τα παρακάτω:

- Τακτικό έλεγχο του εργασιακού περιβάλλοντος (τουλάχιστον μια φορά κάθε τρεις μήνες).
- Επίβλεψη της υγείας των εργαζόμενων (τουλάχιστον μια φορά στους έξι μήνες).
- Ειδικά μέτρα πρόληψης.
- Ειδική ενημέρωση στους εργαζόμενους που περιλαμβάνει και πληροφορίες σχετικές με τα αποτελέσματα των μετρήσεων του μολύβδου στον εργασιακό αέρα, τα στατιστικά (όχι ονομαστικά) αποτελέσματα των βιολογικών εξετάσεων και την σημασία των αποτελεσμάτων των μετρήσεων και των ιατρικών εξετάσεων, καθώς

επίσης και πληροφορίες σχετικές με τους κινδύνους για την υγεία τους από την έκθεση στον μόλυβδο και ιδιαίτερα τους έμμεσους κινδύνους για τα έμβρυα και τα βρέφη που τρέφονται με μητρικό γάλα.

- Τύροπον αρχείου στοιχείων ελέγχου περιβάλλοντος και ιατρικών φακέλων.

Η οριακή τιμή έκθεσης του μολύβδου στον εργασιακό αέρα είναι 150 mg/m^3 . Σε περίπτωση σημαντικής αύξησης της τιμής έκθεσης οι εργαζόμενοι απομακρύνονται αμέσως από τον εργασιακό χώρο που έχει προσβληθεί.

Εντοπίζονται τα αίτια της υπέρβασης και λαμβάνονται τα απαραίτητα τεχνικά ή άλλα επανορθωτικά μέτρα, ώστε η συγκέντρωση μολύβδου στον αέρα να μειωθεί το ταχύτερο δυνατό και η έκθεση των εργαζόμενων να περιορισθεί σε τιμές κάτω από τα ανώτερα επιτρεπτά όρια.

Η χρήση ατομικών μέσων προστασίας του αναπνευστικού συστήματος δεν είναι δυνατόν να είναι μόνιμη και η διάρκειά της πρέπει να περιορίζεται στον απόλυτα αναγκαίο χρόνο.

2. Πρέπει να τοποθετούνται ειδικά φίλτρα κατακράτησης των μολυβδούχων καπνών στα φουγάρα των φούρνων.

3. Πρέπει να καταβρέχονται οι αποθίκες ρολυβδούχων μεταλλικών καταλοίπων για να μην σηκώνεται τοξική σκόνη. Τα υγρά απόβλητα δεν πρέπει να καταλήγουν στους κοινούς υπονόμους.

4. Πρέπει να έχουν στην διάθεσή τους οι εργαζόμενοι κατάλληλες εγκαταστάσεις υγιεινής που θα περιλαμβάνουν και ντους.

5. Πρέπει να πραγματοποιείται συχνός και επιρελμένος καθαρισμός όλων των εργασιακών χώρων, από ειδικά συνεργεία. Τα τοξικά απόβλητα θα μεταφέρονται σε ειδικούς χώρους τοξικών αποβλήτων.

6. Δεν πρέπει οι εργαζόμενοι κατά την διάρκεια της εργασίας τους σε μολυσμένο από μόλυβδο εργασιακό χώρο: να καπνίζουν, να τρώνε, να πίνουν

7. Πρέπει ο εργοδότης να εφοδιάζει τους εργαζόμενους με τα κατάλληλα ενδύματα και με άλλα ατομικά μέσα προστασίας (γάντια, παπούτσια, προσωπίδα κλπ), ανάλογα με τις φυσικές και χημικές ιδιότητες των ενώσεων του μολύβδου στις οποίες εκτίθενται.

8. Ο καθαρισμός των ενδυμάτων εργασίας γίνεται με δαπάνες της επιχείρησης σε ειδικές εγκαταστάσεις ή σε ειδικά καθαριστήρια.

9. Οι εργαζόμενοι πρέπει:

- να χρησιμοποιούν τις φόρμες εργασίας και τα ατομικά μέσα προστασίας.
- να καθαρίζουν τα χέρια και το πρόσωπο τους πριν φάνε, πιουν και καπνίσουν.
- να φυλάνε τα ρούχα εργασίας σε ειδικά ντουλάπια και δεν πρέπει να τα μεταφέρουν σπίτι τους.
- να πλένονται και να καθαρίζονται σχολαστικά στο τέλος της εργασίας τους.

Προσοχή! Η κατεργασία του μολύβδου και των ενώσεών του πρέπει να γίνεται σε κλειστά συστήματα.

Η Υγιεινή & Ασφάλεια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Η εμπειρία του Βελγίου

Το Βέλγιο είναι μια χώρα που παρουσιάζει ομοιότητες με τη χώρα μας σε σχέση με την πληθώρα των ΜΜΕ. Ας σημειωθεί ότι το 97% των βελγικών επιχειρήσεων θεωρούνται μικρομεσαίες. Για το λόγο αυτό έρευνα που έγινε σε σχέση με τις συνθήκες Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας έχει ενδιαφέρον και για μας. Η ασφάλεια και η υγεία στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχει πολύ μεγάλη σημασία για τη Βελγική οικονομία.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 150 εργαζόμενους σε ΜΜΕ στο πλαίσιο διερεύνησης σχετικά με τους τρόπους που χρησιμοποιούν οι ΜΜΕ για την ενημέρωσή τους όσον αφορά στην ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας. Από αυτήν προέκυψαν τα εξής:

Η απουσία ενός εργαζόμενου σε ΜΜΕ έχει πολύ σημαντικότερες συνέπειες από την απουσία εργαζόμενου σε μεγάλη επιχείρηση. Πράγματι, σε μια ΜΜΕ κάθε εργαζόμενος έχει ορισμένη θέση, ενώ ένας εργαζόμενος σε μεγάλη επιχείρηση μπορεί να αντικατασταθεί πολύ ευκολότερα όταν απουσιάζει λόγω ασθένειας.

Υπάρχουν ωστόσο, ακόμη σε πολυάριθμες ΜΜΕ πολλές αμφιβολίες σχετικά με τη χρησιμότητα της πολιτικής

για την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας. Καθοριστικοί παράγοντες είναι συχνά, η αυτονομία της διεύθυνσης των ΜΜΕ και οι δυσκολίες επικοινωνίας με τις αρχές. Ο εργοδότης κρίνει επίσης ότι έχει αρκετά μεγάλη εμπειρία και προτιμάται η εσωτερική επίλυση των προβλημάτων. Υπάρχουν όμως πολλά επιχειρήματα για να πειστούν οι ΜΜΕ για τη σημασία της ασφάλειας και της υγείας στο χώρο εργασίας, όπως:

- **Η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων ή υπηρεσιών.**
- **Η μείωση των απουσιών**
- **Η αύξηση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας.**

Στην έρευνα προβάλλονται πτυχές του κατά πόσο οι ΜΜΕ υπολείπονται σε συνθήκες ασφάλειας σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Ορισμένοι τομείς είναι πραγματικά λιγότερο ασφαλείς. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι το μέγεθος της επιχείρησης αλλά κυρίως ο τομέας και ακόμη περισσότερο η θέση εργασίας στην οποία απασχολείται ο εργαζόμενος που καθορίζουν το βαθμό ασφάλειας. Ορισμένοι χαρακτηριστικοί τομείς των ΜΜΕ, όπως ο οικοδομικός

τομέας, παρουσιάζουν κατά μέσο όρο μεγαλύτερους κινδύνους. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται για την Ελλάδα από αντίστοιχη έρευνα του ΕΚΑ (1998).

Πολλές υπεργολαβίες ανατίθενται επίσης από μεγάλες επιχειρήσεις σε μικρότερες, σε πολλές περιπτώσεις ανατίθενται εργασίες που απαιτούν πολυάριθμο δυναμικό και είναι λιγότερο ασφαλείς και πιο ανθυγιεινές.

Η απασχόληση στις ΜΜΕ αυξάνεται πράγμα που δεν συμβαίνει στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις. Μεταξύ αυτών που προσλαμβάνονται υπάρχουν πολλοί νέοι εργάτες με μικρή έως καθόλου εργασιακή εμπειρία.

Πολλές ΜΜΕ απασχολούν εποχιακά εργαζόμενους. Όλες αυτές οι κατηγορίες εργαζομένων είναι εκτεθειμένες σε κίνδυνο μεγαλύτερο του μέσου όρου.

Το δεύτερο σκέλος της έρευνας αφορούσε σε 150 εργοδότες ΜΜΕ και φαίνεται ότι η πλειονότητά τους δεν γνωρίζει επαρκώς τη νομοθεσία που ισχύει στη χώρα τους όσον αφορά στην ασφάλεια και στην υγεία στο χώρο εργασίας. Παρόλο που αποδίδουν οι ίδιοι μεγάλη σημασία στο πρόβλημα αυτό, τούτο δεν επιβεβαιώνεται στην πράξη.

Αξιοσημείωτη είναι επίσης, η μεγάλη εμπιστοσύνη των εργοδότων ΜΜΕ στους προμηθευτές. Οι εργοδότες ΜΜΕ δεν θεωρούν πάντα ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ της επιδίωξης τους για μεγαλύτερη ασφάλεια και υγεία, στο χώρο εργασίας και των εμπορικών κίνητρων του προμηθευτή. Για τα προβλήματα σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας, ο εργοδότης δεν ζητεί επίσης τη βοήθεια της επαγγελματικής ένωσης στην οποία ανήκει ή κάποιου άλλου δημόσιου φορέα. Ο μέσος εργοδότης ΜΜΕ φαίνεται ότι προτιμά σαφώς την προφορική επικοινωνία.

Από την έρευνα φαίνεται καθαρά ότι υπάρχει εξαιρετικά μεγάλη έλλειψη πληροφόρησης η οποία χρειάζεται άμεσα και που πρέπει να χρησιμοποιηθεί στην πράξη.

Πράγματι, μια ΜΜΕ δεν διαθέτει συνήθως η ίδια την απαραίτητη τεχνογνωσία και τα μέσα που είναι αναγκαία για την επίλυση των προβλημάτων ασφάλειας και υγείας. Για το λόγο αυτό η εμπειρία πρέπει να αναζητηθεί εκτός της επιχείρησης.

Πηγή: JANUS

ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΑΙ ΆΛλα

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Διεθνής Διάσκεψη “Η ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη: Προκλήσεις προς το 2000”

Βενετία 19-21 Μαΐου 1999

Οργανώνεται από την 11η ΓΔ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Ερευνητικό Κέντρο για το Περιβάλλον της Ispra και το Ιδρυμα Salvatore Mangeri.

Τα θέματα της διάσκεψης αφορούν στις Επιστημονικές & Ερευνητικές εξελίξεις σε σχέση με την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Πληροφορίες:

Dr. Vincenzo Cocheo
Fondazione Salvatore Mangeri - IRCCS
via Svizzera, 16
I - 35127 Padova (Italia)
Fax: + +39 0498064555
Email: fsmpd@tin.it
Internet: <http://www.fsm.it>

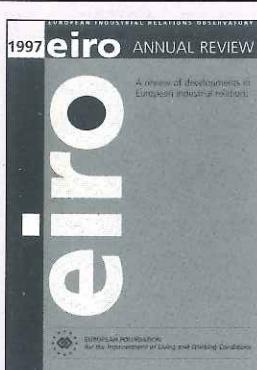
Έκδοση του ΕΛΙΝΥΑΕ για τον μόλυβδο

Το έντυπο αναφέρεται:

1. Στο μόλυβδο και το εργασιακό περιβάλλον
2. Στο μόλυβδο & τον ανθρώπινο οργανισμό
3. Στα μέτρα πρόληψης

Πληροφορίες:

ΕΛΙΝΥΑΕ: Λιοσίων 143 και Θειρούσιου 6
104 45 - Αθήνα
Τηλ.: 8200100 Fax.: 8200222
Email: info@elinyae.gr
Internet: <http://www.elinyae.gr>

Ετήσια έκδοση του Παρατηρητηρίου Εργασιακών Σχέσεων του Ιδρύματος του Δουβλίνου (EIRO)

Περιλαμβάνει τις εθνικές αναφορές των κρατών μελών και περιλαμβάνει πληροφορίες για τον τρόπο λειτουργίας του παρατηρητηρίου.

Για την Ελλάδα χειριστής του Παρατηρητηρίου είναι το Ινστιτούτο Εργασίας της ΓΣΕΕ (INE / ΓΣΕΕ)
Εμπ. Μπενάκη 71 Α
10681 - Αθήνα

Πληροφορίες: Τηλ.: 33 03 178
Fax.: 33 04 469
Email: ineobser@otenet.gr

Ιδιοκτήτης: EKA Εκδότης: Γρηγόρης Φελώνης Πρόεδρος EKA • Την "ΑΡΑΣΗ" επιμελούνται οι υπεύθυνοι των Τμημάτων Περιβάλλοντος Χριστίνα Θεοχάρη Υγιεινής & Ασφάλειας της Εργασίας Χρήστος Χατζής

Τιμή Τεύχους Δρχ. 1

Διάθεση: EKA, Γ' Σεπτεμβρίου 48B 104 33 ΑΘΗΝΑ • Τηλ: 88 36 917, 88 41 818, • FAX: 88 39 271

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή μέρους του φυλλαδίου,
με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.